



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Debreczeni Kikő*

Cím: *A jubiláló Mihályfi Károly legnagyobb sikere után sem volt megelégedve*

Nemzeti Ujság

25. 4. 23.

(148)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Mihályfi Károly

Idő

"1925"

Személy

A jubiláló Mihályfi Károly legnagyobb sikere után sem volt megelégedve önmagával

A hetvenhároméves művész életéről, vándorlásairól, enlékeiről és terveiről

Mihályfi Károly holnap ünnepelel ötvenéves színészi jubileumát. A hetvenhároméves művész ebből az ötven esztendőből negyvenhatot a Nemzeti Színháznál töltött, amelynek színpadán holnap a megbecsülés és a szeretet kettős babérágát fonják puritán homlokára. A színháznál kerestem Mihályfit és a színpadon találtam meg. Constantin abbé fekete reverendájában várta, hogy megkezdődjék a harmadik felvonás. Diszletezők szaladgáltak a színpadon, gondolom, oldalba is lökték nagy vigyázatlanul. Meghívott a lakására, hogy ott nyugodtabban beszélgethetünk.



A jubiláns Mihályfi Károly

A Csaba utcában lakik Mihályfi Károly. Közel a Rózsadombhoz. Új házában, a második emeleten, úgy vettem észre, három szobában. Egyszerűen, nyugalmasan rendezte be a lakását, masszív, polgári butorokkal. Egyetlen modern darab talán csak a széles rézagy; felette ott lóg az elefántesont feszület. Az íróasztala olyan szigorúan rendes, mint az öreg és tudós papoké. Furcsa szarvasbőrtokok hevernek rajta, könyvek és arcképek szépen sorjában. Minden olyan nyugalmas, olyan tiszta ebben a szobában és ahogy szemben ül velem, valami megbékült, elcsendesedett jóságot érezek ki belőle.

— Tudja fiam — mondja — nagyon szegény, nagyon egyszerű családból születtem. Az apám iparos volt, építési vállalkozó és én alig ismertem. Hatvanhatban, a nagy kolera idején meghalt, én akkor tíz éves voltam. Édesanyám négy gyermekkel magába maradt, a legkisebb testvérem tíz hónapos volt. Nagy szegénység szakadt ránk, édesanyám sokat dolgozott, hogy eltarthasson, nevelhessen bennünket. Engem Schlauch Lőrinc, a későbbi bíbornok, aki akkor aradi plebános volt, adoptálni akart. Örökre fogadott volna Chorin Ferenc is, akivel egy házában laktunk, de anyám egyikönket sem adott oda és tovább kintlódott egyedül. Hamarosan úgy elszegényedtünk, hogy az anyám kivett az iskolából, így kerültem én a színházhoz, amelyet Aradi igazgatótt. Statisztálgattam, de legtöbbször a

színészek dolgai után szaladgáltam. Aradi Gerő társulata felbomlott és ő a töredékből egy kis truppot szervezett. Én is ebbe a truppbba kerültem, tizszavas szerepeket játszottam Makón, ahová mentünk. A dicsőség nem sokáig tartott, nagyon rosszul ment nekünk, úgy, hogy még a gázsinkat sem kaptuk meg. Egy hónap múlva Orosházán fel is oszlottunk.

Most már benne van a visszaemlékezésekben. Mégsem nézem előre elkészített kérdéseimet. Kár volna, ha megzavarnám olyan kedvesen beszél.

— Orosházán György Vilmos, a költő és híres műfordító volt az én protektorom. Mindég mondogatta, amikor együtt voltunk:

— Meglássá, Mihályfi, maga még felkerül Pestre. Hát egyelőre nem igen kerültem fel, mert először Szabó Antal társulatánál játszottam Nagyszalontán meg egy csomó bihari és békési kisvárosban. Ekkor már első szerelmes színész voltam és hetvenhét tavaszán újra Aradi Gerő-

höz kerültem Temesvárra. Itt prózán kívül énekes darabokban is felléptem. Vidéki vándorlásom közben ismertem meg Békéscsabán Rózsahegy Kálmánt, aki akkor hatéves kis fiú volt és édesapja hozta be a városba az előadásra. Rózsahegy édesapja kemény magyar ember volt, darutollas kalapban, pitykés „rajthuzliban” járt és úgy járatta a fiát is. Rózsahegy eleven gyerek volt és én nagyon megszerettem. Kálmánnal sokszor elbeszélgetünk ezekről az időkről — teszi hozzá.

— Békéscsabáról Szegedre mentünk, ahol Prielle Cornéliával, Jászai Marival és Helvey Laurával játszottam együtt. A vendég szereplő művésznők elhozták a híremet Pestre. Hetvennyolc őszén elfogadtam a kolozsvári színház meghívását, ahol első fellépésemkor nagyon megbuktam. A szegény ifjú történetét játszottuk, én lázas igyekezettel dolgoztam és másnap lelkenedve kerestem a kritikákat: hát egyik rosszabb volt mint a másik. Azután sem szerettek meg, nem jól éreztem Kolozsváron magamat és hetvenkilenc tavaszán visszamentem Aradra. Itt ért Paulay Ede levele, aki meghívott a Nemzetihez — próbajátzásra.

Jóízűen elmosolyodik az öreg Mihályfi, aztán kérdés nélkül tovább mesél.

— Sovány, kismövésű gyerek voltam, a nagy borzas haj még jobban nyomott, úgy, hogy mikor Paulay elébe álltam — megijedt.

— Fiam — mondotta — én szívesen viselem a fiatal színészek sorsát, de ilyen termettel nem állíthatom Jászay meg Helvey mellé. Mit tanult be?